

Kodu ve Adı:	İDE3104 Edebi Çeviri					
Birimi:	İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, İngiliz Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı					
Ayrıntısı:	Dönemi: 2025-2026 BAHAR	Statüsü: Zorunlu	Sınıfı: 3	Kredisi: 3	AKTS: 4	Dili: İngilizce

DERS SORUMLUSU	
Unvanı, Adı ve Soyadı:	Doç. Dr. Naciye SAĞLAM
Telefon:	04242370000/3816
E-posta:	ntasdelen@firat.edu.tr
Sosyal Hesap:	
Öğrenci Günü ve Saati:	Randevu yoluyla görüşme

DERS YARDIMCISI	
Unvanı, Adı ve Soyadı:	
Telefon:	
E-posta:	
Sosyal Hesap:	
Öğrenci Günü ve Saati:	

Ders Haftalık Programı:	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi
		10.15-12.15				

İşleniş Yeri:	YY: X	UE:
---------------	-------	-----

Amacı:	Bu dersin amacı, öğrencilerin edebi çeviriyi yalnızca diller arası bir aktarım olarak değil, multimodal ve göstergelerarası bir yeniden anlamlandırma süreci olarak kavramalarını sağlamaktır. Ders, romanların tiyatroya uyarlanmasını çeviribilimsel bir perspektiften ele alarak öğrencilerin uyarlama süreçlerinde ortaya çıkan anlamsal, biçimsel ve ideolojik dönüşümleri analiz edebilme becerisi kazanmalarını hedefler. Ayrıca öğrencilerin uyarlamaları üretim bağlamları, aktörler ve kurumsal yapılar çerçevesinde değerlendirmeleri ve çeviri ile uyarlamaya eleştirel, karşılaştırmalı ve sosyolojik bir bakış açısıyla yaklaşmaları amaçlanmaktadır.
--------	---

Materyali:	Sağlam, N. Adapting the Novel for the Stage: Translation in Intermedial Circulation. Palgrave Macmillan. Önerilen Kaynaklar: Bassnett, S. Translation Studies. Lefevere, A. Translation, Rewriting and the Manipulation of Literary Fame. Munday, J. Introducing Translation Studies. Seçilmiş bölümler.
------------	--

Öğrenci Sorumluluğu:	Öğrenciler derse düzenli olarak katılmak, haftalık okumaları yapmak, incelenecek edebi metin ve sahne uyarlamalarına ilişkin hazırlıklarını tamamlamak, sınıf içi tartışmalara aktif biçimde katılmak ve dönem boyunca yürütülecek analiz/sunum çalışmalarını zamanında hazırlamakla sorumludur. Öğrencilerden edebi metinleri, sahne uyarlamalarını ve görsel-işitsel materyalleri çeviribilimsel kavramlar doğrultusunda değerlendirmeleri beklenmektedir.
----------------------	--

Önkoşullar, Eşkoşullar:	Bu ders kapsamında herhangi bir önkoşul bulunmamaktadır.
-------------------------	--

Haftalık Ders Planı (Konular)	Hafta	Konu	Yöntem
	1	Dersin amacı, kapsamı, değerlendirme ölçütleri, kaynakların tanıtımı	YY
	2	Multimodalite, çeviri ve anlam üretimi; romanın çevrilebilir ve uyarlanabilir bir tür olarak ele alınması	YY
	3	Dilin ötesinde çeviriye giriş; çevirinin göstergelerarası ve multimodal boyutlar	YY
	4	Uyarlamayı yeniden düşünmek; uyarlamanın çeviri perspektifinden ele alınması	YY
	5	Uyarlamanın göstergelerarası çeviri olarak yeniden tanımlanması	YY
	6	Çeviri ve uyarlama arasındaki ortak zeminler	YY
	7	Romandan sahneye uyarlamaların göstergelerarası çeviri olarak değerlendirilmesi	YY
	8	Romandan sahneye uyarlamaların göstergelerarası çeviri olarak değerlendirilmesi	YY
	9	Genel Tekrar Ara Sınav	YY
	10	Medyalararası dolaşım bağlamında romandan sahneye uyarlamalar	YY
	11	Medyalararası dolaşım, üretim bağlamı ve kültürel konumlanma	YY
	12	Alice in Wonderland: A Dream Play for Children (1886)/Wonder.land (2015) örnekleri üzerinden roman-sahne uyarlaması analizi	YY
	13	Frankenstein (2011) National Theatre, Frankenstein (2016), Blackeyed Theatre yapımı; karşılaştırmalı uyarlama ve çeviri stratejileri	YY
	14	Öğrenci sunumları; kuramsal çerçeveye dayalı uyarlama analizi ve genel değerlendirme	YY
	15	Öğrenci sunumları; kuramsal çerçeveye dayalı uyarlama analizi ve genel değerlendirme	YY
	16	Öğrenci sunumları; kuramsal çerçeveye dayalı uyarlama analizi ve genel değerlendirme	YY
	17	Öğrenci sunumları; kuramsal çerçeveye dayalı uyarlama analizi ve genel değerlendirme	YY

Ölçme ve Değerlendirme	Metot			Sayı	Ağırlık
	Ara Sınav	Vize	X	1	%40
		Derslere aktif Katılım/ödev teslimi			
Genel Sınav	Final sunumu	X	1	%60	
Ders Kazanımları	1	Çeviriye yalnızca diller arası bir aktarım olarak değil, göstergelerarası ve multimodal bir anlam üretim süreci olarak açıklayabilir.			
	2	Uyarlamayı çeviri çalışmaları bağlamında değerlendirerek roman-sahne uyarlamalarını eleştirel biçimde analiz edebilir.			
	3	Edebi metinlerin sahneye aktarımında dil, beden, ses, mekân ve görsellik gibi farklı gösterge kiplerinin rolünü tartışabilir.			
	4	Romanların tiyatro uyarlamalarında gerçekleşen anlamsal, biçimsel ve ideolojik dönüşümleri tanımlayabilir			
	5	Göstergelerarası çeviri sürecini medyalararası dolaşım ve üretim bağlamı içinde değerlendirebilir.			
	6	Uyarlamaları üretici aktörler, kurumlar ve bağlamlar çerçevesinde sosyolojik bir perspektifle yorumlayabilir.			
	7	İncelenen kuramsal çerçeveleri kullanarak bir sahne uyarlamasına yönelik sözlü veya yazılı analitik bir değerlendirme sunabilir.			

● **Derse Özel Açıklamalar:** (Gerekli materyal, kitap vs) (Dersin alan öğretimini sağlamaya yönelik katkısı)

UE: Uzaktan Eğitim; **YY:** Yüz Yüze Eğitim

Dersin Amaçları Bu ders, öğrencilerin edebi çeviriye ilişkin kuramsal ve uygulamalı bilgi düzeylerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Ders kapsamında edebi çeviri, yalnızca kaynak dilden hedef dile yapılan dilsel aktarım olarak değil; göstergelerarası, multimodal ve medyalararası bir anlam üretim süreci olarak ele alınmaktadır. Romanların sahneye uyarlanması üzerinden öğrencilerin uyarlama, yeniden yazım, kültürel dolaşım, üretim bağlamı ve kurumsal yapıların çeviri süreçlerindeki rolünü değerlendirmeleri hedeflenmektedir. Ayrıca öğrencilerin edebi metin ile sahne performansı arasındaki dönüşümleri eleştirel biçimde analiz edebilmeleri amaçlanmaktadır.

Ders İçeriği: Ders kapsamında edebi çeviri, uyarlama ve göstergelerarası çeviri ilişkisi kuramsal ve uygulamalı yönleriyle incelenmektedir. İlk haftalarda multimodalite, anlam üretimi, dilin ötesinde çeviri, uyarlamanın çeviri perspektifinden yeniden düşünülmesi ve çeviri-uyarlama ilişkisi ele alınmaktadır. Ardından romanların sahneye uyarlanması göstergelerarası çeviri ve medyalararası dolaşım bağlamında tartışılmaktadır. Dersin kuramsal çerçevesinde Bourdieusyen çeviri yaklaşımı, üretici aktörler, kurumlar, kültürel konumlanma ve edebi metinlerin farklı medya ortamlarında yeniden anlamlandırılması üzerinde durulmaktadır. Uygulama bölümünde Alice in Wonderland, Wonder.land ve Frankenstein uyarlamaları üzerinden karşılaştırmalı metin ve performans analizleri yapılmaktadır. Dönem sonunda öğrencilerin belirlenen kuramsal çerçeveleri kullanarak bir sahne uyarlamasını sözlü veya yazılı biçimde analiz etmeleri beklenmektedir.

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Ders; anlatım, yönlendirilmiş sınıf tartışmaları, metin çözümlemesi, performans çözümlemesi, karşılaştırmalı analiz, görsel-işitsel materyal kullanımı, öğrenci sunumları, soru-cevap etkinlikleri ve geri bildirim odaklı sınıf içi etkileşim yoluyla yürütülmektedir. Ders süresince sahne kayıtları, fragmanlar, görsel tasarımlar ve yazılı metinler birlikte değerlendirilerek edebi çeviri ve uyarlama süreçleri çok katmanlı biçimde incelenmektedir.

Dersin Öğrenim Çıktılarının Program Çıktıları ile Olan İlişkisi:

0: Desteklenmiyor

1: Kısmen Destekleniyor

2: Tamamen Destekleniyor

1. İngiliz Dili ve Edebiyatı alanında yeterli kuramsal ve uygulamalı bilgi birikimine sahip olur ve bu bilgileri alan çalışmalarında kullanabilir.	2. İngiliz Dili ve Edebiyatının tarihsel gelişim sürecini bilir; edebi ve kültürel metinleri tarihsel, toplumsal ve kültürel bağlamları içinde analiz edebilir.	3. İngiliz Dili ve Edebiyatı alanındaki güncel ders kitapları, akademik kaynaklar, uygulama araç-gereçleri ve dijital kaynaklardan yararlanarak ileri düzeyde bilgiye erişebilir, bu bilgiyi yorumlayabilir ve	4. İngiliz, Amerikan ve Avrupa edebiyatı, kültürü ve tarihi hakkında bilgi sahibi olur; Rönesans, Reformasyon ve Aydınlanma gibi önemli dönemleri edebi ve düşünsel gelişmelerle ilişkilendirerek değerlendirebilir.	5. Edebi metinleri çözümleyebilir; edebi metinlere eleştirel yaklaşabilir ve farklı kuram, yöntem ve çağdaş analiz yaklaşımlarını metin yorumlamasında kullanabilir.	6. İngilizcenin ses bilimi, morfolojik, semantik ve etimolojik özelliklerini bilir; dilsel veriyi bilimsel yöntemlerle analiz edebilir ve yorumlayabilir.
--	---	--	--	--	---

		kullanabilir.			
2	2	2	1	2	1
7. İngilizce kelimeleri doğru telaffuz edebilir; İngilizce sözlü ve yazılı metinleri anlayabilir, yorumlayabilir ve karşılıklı metin tercümelerinde gerekli dilsel ve kültürel bilgi birikimini kullanabilir.	8. İngilizceye ek olarak diğer Avrupa dillerinden birine ilişkin temel bilgiye sahip olur ve çok dilli/kültürlerarası kaynaklardan yararlanabilir.	9. Tarih, edebiyat, sanat tarihi, hukuk, sosyoloji, felsefe ve diğer sosyal bilim alanlarından yararlanarak disiplinlerarası analiz yapabilir.	10. Alanına ilişkin problemleri saptayabilir, tanımlayabilir, yorumlayabilir ve uygun yöntemleri kullanarak çözüm önerileri geliştirebilir.	11. Alan çalışmaları kapsamında veri toplama, arşivleme, metin çözme, yorumlama, analiz etme ve raporlama süreçlerini bilimsel ve etik ilkelere uygun biçimde yürütebilir.	12. Alan uygulamaları için gerekli çağdaş araçları, bilişim teknolojilerini, dijital veri tabanlarını ve akademik araştırma kaynaklarını etkin biçimde kullanabilir.
2	1	2	2	2	2
13. Bireysel olarak ve ekip çalışmalarında etkin biçimde görev alabilir; akademik ve profesyonel bağlamlarda Türkçe ve İngilizce sözlü-yazılı iletişim kurabilir.	14. Yaşam boyu öğrenme bilinci, mesleki etik ve sorumluluk anlayışıyla hareket eder; alan uygulamalarının toplumsal, kültürel, çevresel ve sürdürülebilirlik boyutlarına ilişkin farkındalık geliştirir. Yaşam boyu öğrenme bilinci, mesleki etik ve sorumluluk anlayışıyla hareket eder; alan uygulamalarının toplumsal, kültürel, çevresel ve sürdürülebilirlik boyutlarına ilişkin farkındalık geliştirir.				
2	2				
Hazırlayan Kişi(ler) ve Hazırlanma Tarihi		Doç. Dr. Naciye SAĞLAM			